

Οι παραδόσεις των Σπάτων

Ιστορία των Σπάτων

Τα Σπάτα παλαιότερα αποτελούσαν τον δήμο της **Ερχιάς**. Η γεωγραφική θέση των Σπάτων (**λόφος**) ήταν συμβατή για κατοίκηση, λόγω άμυνας και καλλιέργειας της γης. Οι κάτοικοι ασχολούνταν με την καλλιέργεια ελιάς και αμπελιού.

Οι παραδόσεις των Σπάτων

Σε αυτή την παρουσίαση θα ασχοληθούμε με:

- Τα πολιτιστικά ευρήματα του τόπου μας
- Τις παραδοσιακές φορεσιές
- Τις τοπικές συνταγές
- Την εκμάθηση παραδοσιακών χορών
- Την τοπική ποδοσφαιρική ομάδα

Πολιτιστικά ευρήματα

Οι πρώτοι κάτοικοι των Σπάτων άφησαν τα χνάρια τους το **3.000 π.Χ**, δηλαδή την **εποχή του χαλκού**. Συγκεκριμένα στον λόφο **Ζάγανι** (β' πλευρά του σημερινού αεροδρομίου). Με την δημιουργία του αεροδρομίου καλύφθηκαν μερικά από τα ευρήματα, αρκετά όμως διασώθηκαν και πλέον βρίσκονται **στο μουσείο του αερολιμένα (Ελ.Βενιζέλος)**

Χώροι λατρείας

Η θρησκεία των κατοίκων του τόπου μας φανερώθηκε από **ερείπια παλαιοχριστιανικής βασιλικής εκκλησίας του 4ου-5ου αι.** Στη θέση **Σκύμθι.**

Επιπλέον χώροι λατρείας

Ιερός Ναός Αγίου Πέτρου και Παύλου (1450-1480)

Ο κοιμητηριακός ναός Αγίου Δημητρίου (16ος-17ος αι.)

Επιπλέον χώροι λατρείας

Ο ναός της Αγίας Παρασκευής (18ος αι.)
Θεοτόκου

Ο Μητροπολιτικός ναός της κοίμησης της

κής

Οι παραδοσιακές φορεσιές

Κάτι που κάνει τα Σπάτα να ξεχωρίζουν, είναι οι **νυφικές ή γιορτινές παραδοσιακές φορεσιές**. Η τέχνη με την οποία έχουν κατασκευαστεί οι φορεσιές ήταν και η κύρια αφορμή για την **κατάκτηση των πρώτων θέσεων** ανάμεσα στις φορεσιές της υπόλοιπης Ελλάδας.

Οι παραδοσιακές συνταγές

Τα υλικά που χρησιμοποιούσαν **οι Σπαταναίες** ήταν **τα προϊόντα που παρήγαγε ο τόπος μας**. Οι συνταγές των Σπαταναίων γυναικών μπορεί στις μέρες μας να φαίνονται λιτές αλλά **ποτέ** πρόχειρες. Έτσι, αντιμετώπιζαν καθημερινές ανάγκες αλλά και σημαντικά γεγονότα (**γάμοι, βαπτίσεις, γιορτές, κλπ**). Εκείνες τις εποχές ,το φαγητό δεν ήταν απλά ένα γεύμα, αλλά η **μάζωξη της οικογένειας** και η **διασκέδασή της**.

Βασικά υλικά παραδοσιακών συνταγών

Κάθε οικογένεια είχε την δική της παραγωγή προϊόντων, όπως: στάρι, λάδι, κρασί, ψωμί, γάλα, αυγά, δημητριακά, όσπρια, άγρια χόρτα, φρούτα, ξηροί καρποί, λαχανικά και μέλι.

Κρασί, λάδι και μούστος

Η πρώτη περίοδος της εποχής του χαλκού (3.200-2.000 π.Χ.) επιβεβαιώνει την καλλιέργεια του **αμπελιού** και της **ελιάς**. Η δραστηριότητα αυτή πέρασε από γενιά σε γενιά και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Το κρασί, το λάδι και ο μούστος είναι ο ορισμός των Σπάτων.

Γιορτινή παραδοσιακή συνταγή

Μια από τις πιο γνωστές παραδοσιακές συνταγές των Σπάτων είναι το **στιφάδο**. Για την προετοιμασία του, μαζεύονται μια μέρα πριν όλες οι γυναίκες της περιοχής για το **καθάρισμα των κρεμμυδιών (γύρω στους 8 τόνους)**. Έπειτα, την ίδια μέρα το απόγευμα τελείται η **λειτουργία** στον Ιερό Ναό Αγίου Πέτρου και Παύλου. Μετά το τέλος της λειτουργίας, όλοι οι **πιστοί μαζεύονται** και πηγαίνουν **με την συνοδεία του Μητροπολίτη και άλλων ιερέων** προς το μέρος **(φαγιά)**. Ο Μητροπολίτης με μια δάδα ανάβει τα καζάνια και με αυτόν τον τρόπο **τα αγιάζει**. Όλη την νύχτα ετοιμάζεται το φαγητό με εθελοντές **από γενιά σε γενιά**, ώστε το φαγητό να είναι έτοιμο, το πρωί. Όλοι οι πιστοί το πρωί, με δικό τους σκεύος κατευθύνονται προς τα φαγιά για να παραλάβουν το **στιφάδο**.

Προετοιμασία (γυναικών)

Προετοιμασία (ανδρών)

Λαμπαδηδρομία

Πολιτιστικός σύλλογος: Λύκειο Ελληνίδων

Στον τόπο μας, ιδρύθηκε το **Λύκειο Ελληνίδων** το **1989**. Τόσα χρόνια ασχολείται με την **εκμάθηση παραδοσιακών χορών** και έχει χαράξει **επιτυχή ανοδική πορεία**. Συγκεκριμένα, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό όπως:

- Ιαπωνία (2004)
- Πορτογαλία (2005)
- Κάτω Ιταλία (2006)
- Σαγκάη (2008)
- Ιταλία- Ριμίνι (2019)

Βίντεο από παραδοσιακούς χορούς: [https://www.youtube.com/watch?v=WhxVLO29AEM&pp=ygUrZ4PPgM6xz4TOsSDOu8-](https://www.youtube.com/watch?v=WhxVLO29AEM&pp=ygUrZ4PPgM6xz4TOsSDOu8-FZrOtc65zr8gqrXOu867zrfOvc65zrTPic69IA%3D%3D)

[FZrOtc65zr8gqrXOu867zrfOvc65zrTPic69IA%3D%3D](https://www.youtube.com/watch?v=WhxVLO29AEM&pp=ygUrZ4PPgM6xz4TOsSDOu8-FZrOtc65zr8gqrXOu867zrfOvc65zrTPic69IA%3D%3D)

Τοπική ποδοσφαιρική ομάδα

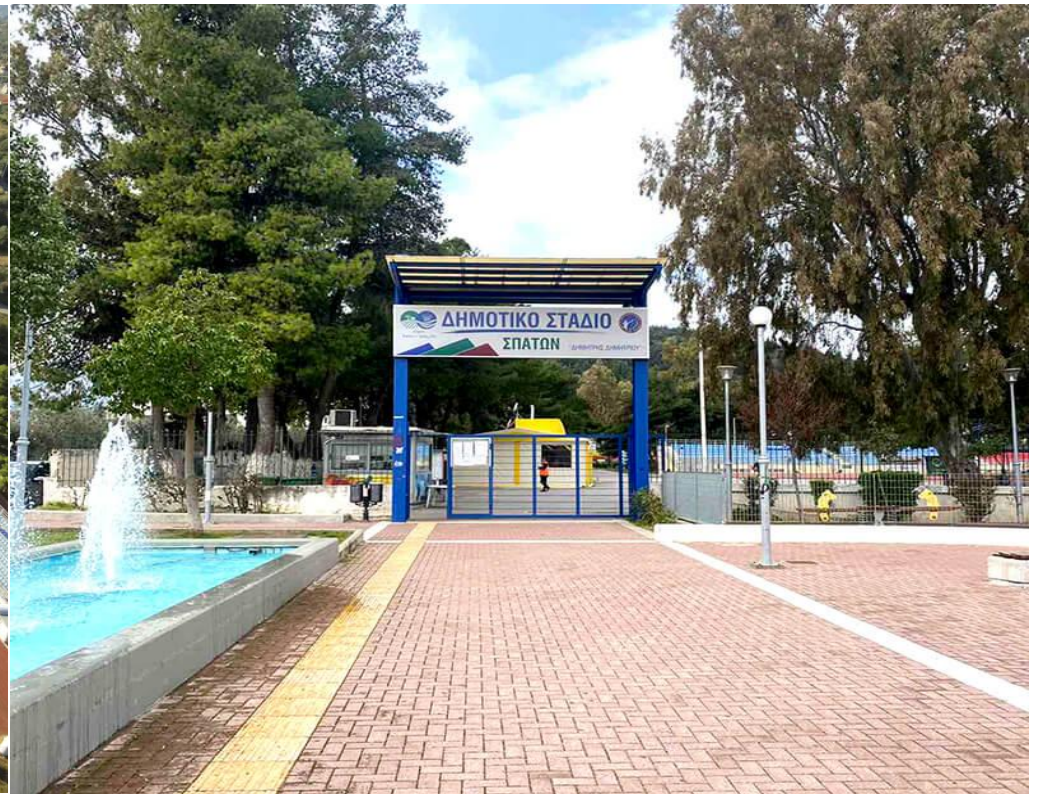
Εκτός από το Λύκειο Ελληνίδων, στην περιοχή μας έχει ιδρυθεί και μια τοπική ποδοσφαιρική ομάδα. Πρέπει να αναφερθεί ότι κατά το **1930** υπήρχαν δύο ποδοσφαιρικές ομάδες, οι «**Μεσογειακός**» και «**Αήττητος Σπάτων**». Επειδή όμως υπήρχαν διαμάχες ευτυχώς οι δυο ομάδες ενώθηκαν και δημιούργησαν τον **Αήττητο Σπάτων**. Ιδρύθηκε το **1947** και η έδρα του είναι από τότε μέχρι σήμερα το **Δημοτικό Στάδιο Σπάτων «Δημήτρης Δημητρίου»**. Την ιδέα για την ονομασία της ομάδας την είχε ο **Αναστάσιος-Ιωάννης Σούντρης**. Ο πρώτος πρόεδρος ήταν ο **Μιχάλης Κουτσούκης** ένας ήρωας του έπους του **1940**.

Λογότυπα Αήττητου Σπάτων

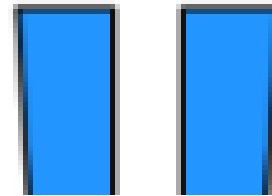
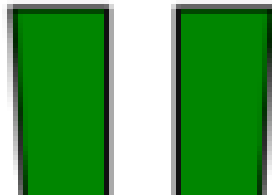

Έδρα

Δημοτικό Στάδιο Σπάτων «Δημήτρης Δημητρίου»

Εμφανίσεις

Πηγές

[.https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91.%CE%A0.%CE%9F.%CE%91%CE%AE%CF%84%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%BF%CF%82.%CE%A3%CF%80%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91.%CE%A0.%CE%9F.%CE%91%CE%AE%CF%84%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%BF%CF%82.%CE%A3%CF%80%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD)

[.https://laografia-spata.gr/istorikoi-peripatoi/](https://laografia-spata.gr/istorikoi-peripatoi/)

[.https://laografia-spata.gr/paradosiaka-mageiremata/](https://laografia-spata.gr/paradosiaka-mageiremata/)

[.https://www.politeianet.gr/books/9789606316913-koulocheri-d-maria-idiotiki-geuseis-paradosiakes-kai-nostimes-apo-ta-spata-19786](https://www.politeianet.gr/books/9789606316913-koulocheri-d-maria-idiotiki-geuseis-paradosiakes-kai-nostimes-apo-ta-spata-19786)

[.https://laografia-spata.gr/topiki-foresia/](https://laografia-spata.gr/topiki-foresia/)

[.https://les-spata.gr/](https://les-spata.gr/)

[.https://laografia-spata.gr/paradosiaka-mageiremata/](https://laografia-spata.gr/paradosiaka-mageiremata/)

[.https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%80%CE%AC%CF%84%CE%B1](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%80%CE%AC%CF%84%CE%B1)

[.https://ampelourgikospaton.weebly.com/](https://ampelourgikospaton.weebly.com/)

[.https://laografia-spata.gr/photos/ampeloyrgikos-synetairismos-spaton-1956/](https://laografia-spata.gr/photos/ampeloyrgikos-synetairismos-spaton-1956/)

27/1/2025

Η εργασία δημιουργήθηκε από τις μαθήτριες του 1^ο Γενικού
Λυκείου Σπάτων:

Χριστίνα Μπέλμπα, Αγάπη Ρίζου, Μαρία Ντόκολα
(Α'3)

Υπεύθυνοι καθηγητές/ καθηγήτριες:

Φράγκου Όλγα, Φιλιοπούλου Μαρίνα, Γαρουφαλής Δημήτρης,
Μανιφάβα Ελένη, Τσιοπανιά Βάσω, Ζάχου Μαρία